

# SOUHRN POSTUPU K VYHODNOCOVÁNÍ ÚSPĚŠNOSTI A EFEKTIVITY PROJEKTŮ PREVENCE KRIMINALITY



Souhrn je součástí <i>Metodiky měření úspěšnosti a efektivity projektů prevence kriminality („MEprojPKa“)</i> .		
Pro MV ČR zpracovali:	Ing. Jiřina Bělehradová Svitáková, MBA, Ph.D. JUDr. Tomáš Koniček doc. Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D. a kolektiv	MEprojPKa vznikla jako jeden z výstupů projektu „Měření úspěšnosti programů a projektů prevence kriminality“ (VC20232026014 z programu SecPro) v roce 2024.

V oblasti prevence kriminality jsou v České republice finančně podporovány různé projekty. Metodika MEprojPKa je vytvořena pro podporu vyhodnocování jejich úspěšnosti a efektivity.

Aby osobám zodpovědným za realizaci projektu usnadnila vhodný postup, rozděluje projekty na „malé“ a „velké“ podle toho, zda je jejich cílem jen „vytvořit snadno počitatelné výstupy“, nebo zda mají větší ambice: „způsobit měřitelnou změnu v prostředí nebo v jednání osob“.



Detailně od str.6 v metodice MEprojPKa.

## Základem je ČASOVÁ OSA PROJEKTU:

Aby bylo možné provést vyhodnocení projektu kvalitně, je důležité nenechávat ho až na jeho závěr, ale přichystat se na něj už v období **PŘÍPRAVY** a během **REALIZACE**. Konečné **VYHODNOCENÍ** díky tomu může využít nejen popis toho, co se v projektu udělalo, ale i srovnání rozdílů mezi vstupním a výstupním stavem.



Detailně od str.15 v metodice MEprojPKa.

Období **PŘÍPRAVY PROJEKTU** začíná úvahami o tom, zda a jaký projekt realizovat. Je nutné zjistit reálnou situaci v kontextu a popsat problémy, které je potřeba řešit, a současně které by mohly být pozitivně ovlivnitelné prostřednictvím připravovaného projektu.

Smyslem fáze **PŘÍPRAVY** na vyhodnocení projektu je:

- nastavit splnitelné a měřitelné cíle projektu s objasněním způsobu jejich dosažení;
- navrhnout parametry, kterými lze plnění cílů sledovat.

## Postup v období PŘÍPRAVY PROJEKTU

(probíhá souběžně s vytvářením žádosti o dotaci, je-li připravována)



### KROK 1

Využijte váš strategický dokument pro oblast bezpečnosti (typicky Bezpečnostní analýzu) a další důvěryhodné zdroje, kterými lze podložit **potřebnost** - vysvětlit proč projekt dělat, kdo ho podporuje, jaký je kontext, čím je výchozí situace charakteristická.

**PROČ?**  
Na konci při vyhodnocení projektu to použijete pro popis dosažené změny (stav „před“ oproti stavu „po“).

### KROK 2

Naformulujte co nejkonkrétněji **cíl** projektu – vyvarujte se obecným formulacím, ale i nedosažitelným hodnotám (*inspiřte se při formulaci cíle metodou SMART*).

- U „malého“ projektu postavte cíl na realistických „počtech výstupů - produktů nebo služeb“, které v daném rozpočtu a čase můžete kvalitně vytvořit.
- U „velkého“ projektu je cílem změna, která díky němu nastane v prostředí nebo v jednání lidí: *Jaké pozitivní změny můžete v daném čase a kapacitách dosáhnout?*

**PROČ?**  
SMART popis cílů projektu (výstupového i výsledkového typu) vám na konci usnadní popsat čeho jste dosáhli.



### KROK 3

U „velkých“ projektů popište jakou **logikou** by měly v projektu připravované aktivity a vytvořené výstupy přispívat k dosažení změny (cílů projektu).  
*Když uděláme... → tak se stane... (pokud...)*

**PROČ?**  
Logický popis principu vzniku žádoucí změny pomůže při zdůvodnění míry úspěšnosti projektu.

### KROK 4

Vyberte ze soustavy nebo si určete vlastní **indikátory**, které vám pomohou počítat vytvořené výstupy a měřit způsobenou změnu. Zapište a okomentujte výchozí hodnoty (často je výchozí hodnota 0, ale ne vždy).

### PROČ?

Na konci při vyhodnocení projektu budete srovnávat výchozí hodnoty indikátorů s jejich cílovými (plánovanými) a skutečně dosaženými (výstupními) hodnotami.

Prečtěte si více v metodice MEprojPKa kapitoly týkající se období **PŘÍPRAVY** žádosti o dotaci: podrobnosti pro „malé projekty“ v kapitole **I C.** (str. 9) a pro „velké projekty“ v kapitole **II B.** (od str. 17), s rozšířeními také v přílohách **III F.** a **III G.** a **III H.** (od str. 46).



Období **REALIZACE** z hlediska vyhodnocení projektu navazuje na období **PŘÍPRAVA** - již je hotový popis výchozího stavu prostředí, jsou nastaveny splnitelné cíle a indikátory, kterými je lze měřit.



Smyslem fáze **REALIZACE** projektu, z hlediska jeho evaluace, je:

- na začátku metodicky nastavit způsob jeho vyhodnocení (kdo, co, kdy, jakou metodou a na jakých datech bude vyhodnocovat);
- průběžně sledovat soulad realizace aktivit s plánem a předpoklady.

Jsou sbírána potřebná data, ve správný čas, vhodnou metodou a prováděna vyhodnocení dílčích akcí (následně využitelná do celkového hodnocení úspěšnosti projektu).

## Postup v období PRŮBĚHU REALIZACE projektu

(probíhá intenzivně na začátku projektu, a dále průběžně)



### KROK 5 - V PRVNÍM MĚSÍCI REALIZACE

Zejména u „velkých“ projektů si **naplánujete** rozsah a postup vyhodnocení projektu: *kdo, kdy, co a jak* pro vyhodnocení bude dělat. Plán vám umožní zaměřit se jen na to důležité (ohraničit co sledovat a co nesledovat) a sbírat potřebná data ve správný čas vhodnými metodami.

I u „malých“ projektů si **naplánujete** jak ověříte kvalitu a užitečnost vytvořených výstupů. Zjistěte ceny v místě a čase obvyklé (k porovnání).

### KROK 6 - V PRVNÍM MĚSÍCI REALIZACE

Zmapujte si, jací **aktéři** na projekt působí. Mohou pro vás být užiteční, např. při sběru dat od lidí z cílových skupin, při zprostředkování kontaktů či šíření výstupů. Naplánujte si komunikaci s nimi: *kdy, co, komu* sdělit.



### KROK 7 - V PRŮBĚHU REALIZACE

Průběžné **procesní** zhodnocení vám pomůže sledovat, zda projekt pokračuje v souladu s plánem a předpoklady. V probíhajícím projektu identifikujete problémy dříve, než nepříznivě ovlivní vaše výsledky.



### KROK 8 - V PRŮBĚHU REALIZACE

Pokud organizujete vzdělávací, osvětové či networkingové **akce**, přistupte k jejich vyhodnocení samostatně.



**PROČ?**  
Na konci při vyhodnocení projektu použijete průběžně získávané informace při:  
- popisu průběhu projektu  
- popisu faktorů ovlivňujících realizaci  
- doložení dosažené změny (v prostředí nebo u osob).

Přečtěte si více v metodice MEprojPKa kapitoly týkající se období REALIZACE projektu: podrobnosti pro „malé projekty“ naleznete v kapitole I D. (str. 10), pro „velké projekty“ v kapitole II C. (od str. 24), s rozšířením také v přílohách III I. a III J. (od str. 54).

Období **VYHODNOCENÍ ÚSPĚŠNOSTI A EFEKTIVITY** probíhá ve fázi ukončování projektu. Čím lepší byla počáteční příprava a průběžné sledování, tím snadnější a validnější je závěrečné vyhodnocení.

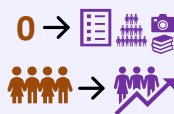


Smyslem fáze **VYHODNOCENÍ** je:

- změřit a porovnat hodnoty indikátorů a na jejich základě, s doplněním kvalitativních údajů a kontextových informací, zhodnotit rozsah dosažené žádoucí změny (naměřené výsledky / naplněné cíle);
- souhrnně vyhodnotit průběh projektu vůči jeho plánu, podporující faktory a bariéry;
- naformulovat doporučení pro pokračování aktivit;
- sdělit zjištění z vyhodnocení projektu organizaci realizátora i vnějším aktérům.

## Postup v období UKONČOVÁNÍ projektu

(vyhodnocení probíhá v návaznosti na předchozí kroky)



### KROK 9

Změřte dosažené (výstupní) **hodnoty indikátorů** výstupů i výsledků a srovnajte je s výchozími (vstupními). Zhodnoťte, zda jste dosáhli plánovaných (cílových) hodnot a čísla doplňte o kvalitativní komentář.

### KROK 10

Dokončete závěrečné úkoly ze svého plánu na vyhodnocení projektu, **sesbírejte a vyhodnoťte** poslední data. Udělejte si přehled ve **zjištěních** z evaluačních prací (např. dotazníků, rozhovorů, hodnocení spokojenosti, reflexí kvality, pozorování, vyhodnocení akcí, srovnání cen atd.), abyste je nyní mohli využít.



### KROK 11

Reflektujte na základě indikátorů a evaluačních zjištění, **nakolik jste úspěšně (ne)splnili cíle projektu** (tj., zda jste vytvořili dostatek kvalitních výstupů a způsobili změny v prostředí či jednání lidí.) Při popisu dosažené změny využijte počáteční popis *potřebnosti*.



### KROK 12

Zpracujte odpovědi na ostatní evaluační otázky (máte-li), vyhodnoťte **finanční stránku**, popište bariéry, shrňte průběh projektu vůči plánu.

### KROK 13

Vytvořte **závěrečnou zprávu** projektu, naformulujte **doporučení** pro navazující projekt. Připravte informaci o projektu a jeho úspěších ke sdělení.

- Projekt je úspěšný v případě, kdy průběh realizace, vytvořené výstupy a dosažené výsledky/cíle naplnily jeho záměr.
- Úspěšný projekt je efektivní v případě, když byl jeho záměr smysluplně cílen a finanční a lidské zdroje vynaložené na jeho realizaci jsou adekvátní vytvořeným výstupům a dosaženým výsledkům/cílům.

Přečtěte si více v metodice MEprojPKa kapitoly týkající se období VYHODNOCENÍ projektu: podrobnosti pro „malé projekty“ naleznete v kapitole I E. (od str. 11), pro „velké projekty“ v kapitole II D. (od str. 30) a s rozšířeními také v přílohách III K. a III L. (od str. 64).